

Nr 198

Av fru Holmqvist m. fl., angående huvudmannaskapet för Sociala barna- och ungdomsvårdsseminariet.

(Lika lydande med motion nr 149 i Första kammaren)

Sedan den 1 juli 1953 står Allmänna barnhuset som huvudman för den utbildning av i första hand barnhemsföreståndare som bedrivits och alltså jämt bedrivs vid Sociala barna- och ungdomsvårdsseminariet. Verksamheten har t. o. m. budgetåret 1963/64 stått under socialstyrelsens tillsyn, och statsbidrag har årligen anvisats från anslag under femte huvudtiteln med belopp motsvarande ungefär hälften av den beräknade driftkostnaden. I övrigt har Allmänna barnhuset svarat för kostnaderna. I anslutning till att ifrågakvarande utbildningsverksamhet under år 1964 överfördes från socialstyrelsens till skolöverstyrelsens ämbetsområde beslutade riksdagen att för budgetåret 1964/65 bidrag skulle utgå ur det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget Bidrag till driften av lokala yrkesskolor. Kungl. Maj:t har sedan i särskilt beslut den 29 maj 1964 till seminariets verksamhet för budgetåret 1964/65 fastställt statsbidrag med 110 000 kronor.

Det må här inskjutas, att Allmänna barnhuset, institut för social barnavård, som institutionens fullständiga benämning lyder, har till ändamål att såsom särskild stiftelse i enlighet med bestämmelser i av Kungl. Maj:t utfärdad reglemente »verka för god vård och uppfostran av värnlösa eller eljest vårdbehövande barn och en i övrigt förbättrad social barnavård. I detta syfte har barnhuset bland annat att bedriva, understödja eller eljest främja upplysning och forskning samt pröva nya åtgärder». Barnhuset förvaltas av en direktion, vars ledamöter utses av Kungl. Maj:t.

Under flera sekler har fosterbarnsvården intagit en framskjuten plats i barnhusets verksamhet. Barnhuset har sålunda under en lång följd av år främjat och ekonomiskt understött den fosterhemsförmedling som ombesörjes av de hos länens socialvårds(barnavårds)förbund anställda barnavårdsombuden och lämnat utbildningsbidrag till fosterbarn. Barnhuset bedriver eller stöder ekonomiskt i olika former upplysnings- och forskningsverksamhet, som är inriktad på den sociala barnavården med särskild vikt lagd på fosterbarnsvården. Sociala barna- och ungdomsvårdsseminariet är ett exempel på sådana nya åtgärder som barnhuset enligt vad nyss framhållits reglementsenligt har att pröva. Tanken bakom en sådan försöksverksamhet har

varit, att åtminstone det ekonomiska ansvaret för verksamheten — om den slår väl ut och visar sig fylla ett påtagligt behov — sedermera skall överflyttas på samhälleligt organ. I annat fall skulle barnhusets ekonomiska resurser fastlåsas för ändamål och uppgifter av permanent natur, som enligt vedertagen uppfattning ankommer på det allmänna att svara för.

I enlighet med nämnda ståndpunkt har barnhuset redan från början understrukit, att barnhusets ekonomiska engagemang i seminariet vore att uppfatta som tillfälligt i avvaktan på att staten skulle övertaga verksamheten. Under årens lopp har också upprepade framställningar gjorts till Kungl. Maj:t om förstатligande av utbildningen.

Sålunda hemställde barnhuset i skrivelse till Kungl. Maj:t den 24 mars 1961 att frågan om förstатligande av utbildningen måtte tagas under prövning i samband med det då framlagda förslaget om förstатligande av förskoleseminarierna. Den 25 januari 1962 återkom barnhuset till frågan i samband med en anbefalld redovisning till Kungl. Maj:t för barnhusets möjligheter att i fortsättningen ekonomiskt stödja fosterhemsförmedlingen genom barnavårdsombuden.

Det inledningsvis omförmälda beslutet om överförande av tillsynen från socialstyrelsen till skolöverstyrelsen och därmed utbildningen från socialdepartementet till ecklesiastikdepartementet aktualiserade ånyo frågan om förstатligandet. I skrivelse till Kungl. Maj:t den 14 februari 1964 hemställde barnhuset att fr. o. m. budgetåret 1964/65 bli befriat från uppgiften att *ekonomiskt* svara för utbildningen vid Sociala barn- och ungdomsvårdsseminariet. De alltmer stegrade kostnaderna för barnhusets övriga verksamheter gjorde det omöjligt för barnhuset att vidare bidra till utbildningen. Härtill kom att verksamheten vid seminariet var i stort behov av att utvidgas. Bristen på utbildad personal i ledande ställning vid barnhem m. fl. institutioner framstod som alltmer oroväckande. Landstingen som huvudmän för barnhemmen hade redan nu stora svårigheter att kunna få kvalificerade föreståndarinnor och biträdande föreståndarinnor till sina institutioner. Efterfrågan på utbildad personal i ledande ställning väntades vidare bli större, allteftersom de av Kungl. Maj:t fastställda nya barnhemsplanerna, vilka syftade till en mera differentierad vård, kunde förverkligas. Om utbildningsresurserna ej ökade, komme läget därför att bli ohållbart.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 30 augusti 1964 hemställdes så att åtgärder måtte vidtagas för säkerställande av det anslag å 227 000 kronor som krävdes för seminariets verksamhet budgetåret 1965/66.

Av årets statsverksproposition, ecklesiastikdepartementet bilaga 10, framgår, att frågan om det framtida huvudmannskapet är under utredning. Det har därvid ifrågasatts, att verksamheten skulle inordnas under Stockholms stad. I avvaktan härpå förordar departementschefen, att Kungl. Maj:t för budgetåret 1965/66 medger bidrag till verksamheten med belopp som motsvarar *hela* den förut angivna kostnaden av 227 000 kronor.

Enligt vår mening kan den i statsverkspropositionen angivna lösningen av frågan om det framtida huvudmannskapet för ifrågavarande seminarium inte anses ändamålsenlig. Med hänsyn till att utbildningen skall tillgodose behovet av kvalificerad personal i ledande ställning vid barnhem m. fl. institutioner inom landet i dess helhet synes det oss principiellt riktigare att utbildningen givas rikskaraktär. Vi känner oss också övertygade om att de olika landstingens berättigade intressen skulle bättre tillgodoses genom en sådan lösning. Under sådana förhållanden kan det knappast anses lämpligt att anknyta utbildningsverksamheten till en viss kommun. Det lär för övrigt inte vara klart huruvida Stockholms stad är villig att övertaga verksamheten.

Det skulle enligt vår uppfattning vara av utomordentligt värde om utbildningen kunde få fullföljas av barnhuset. Med hänsyn till att denna institution besitter betydande erfarenheter på det sociala området och i övrigt bedriver en riksomfattande verksamhet inom barna- och ungdomsvården med därav följande fortlöpande kontakter med olika problemställningar på förevarande område synes det angeläget att tillvarataga de impulser som barnhuset därigenom kan tillföra verksamheten vid seminariet. Vi vill tillägga, att barnhuset, enligt vad vi inhämtat, är berett att kvarstå som huvudman, under förutsättning att staten såsom föreslagits för budgetåret 1965/66 även i fortsättningen svarar för samtliga med seminarieverksamheten förenade kostnader.

Under återopande av det ovan anförda får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av förevarande avsnitt av statsverkspropositionen, med bifall till förslaget om bidrag till ifrågavarande verksamhet under budgetåret 1965/66 och under uttalande att staten även i fortsättningen skall svara för hela kostnaden för verksamheten vid seminariet, måtte besluta, att Allmänna barnhuset jämlikt eget åtagande skall kvarstå som huvudman för seminariet.

Stockholm den 26 januari 1965

Mary Holmqvist

Carl Eric Hedin

Henry Allard

Stig F. Hansson

Gunnar Engkvist

Bror E. Nyström

i Önnarp

Einar Asp

John Eriksson

Arvid Eskel

i Bäckmora
